

Biografija Thomasa Manna - Carobni brijeg

Thomas Mann je rođen 6. jula 1875. godine u Libeku. Otac mu je bio bogat i uticajan vlasnik jedne velike trgovine zitom i senator hanzeatskog grada Libeka. Manova majka, Bruhn da Silva poticala je iz njemacko-brazilske porodice i za razliku od oca, snaznog "čovjeka od akcije", bila je umjetnicki nastrojena zbog svog miješanog porijekla i toplog juznjackog duha. Mannov otac je umro 1891. godine i njegova trgovacka firma je propala. Porodica se preselila u Minhen. Pohadjao je gimnaziju u Libeku i neko vrijeme je proveo na Univerzitetu u Minhenu. Kratko je radio (1894-1895) u banci a zatim u Njemackom osiguravajucem drustvu protiv pozara. Putovao je po Evropi i za vrijeme jednog putovanja posjetio starijeg brata, Heinricha u Italiji gdje je pisao kratke price i svoju prvu novelu. Njegova spisateljska karijera pocinje u magazinu "Simplicissimus", a prva knjiga, "Mali gospodin Friedmann" bila je objavljena 1898. godine. Kad je procitao jednu price, izdavac je htio da vidi sve sto je Mann napisao. Njegov prvi roman "Buddenbrokovi" postao je senzacija i izvan granica Njemacke i veoma ga obogatio vec u 25. godini. U ovo vrijeme Mann se interesovao za pisanje filozofa Artura Sopenhauera i Fridriha Nichea, kao i za muziku Riharda Wagnera, od kojeg je usvojio tehniku lajtmotiva. Ozenio se 1905. godine Katjom Pringshajm, uprkos svojoj homoseksualnoj sklonosti. Imali su sestero djece. Zivio je burzujski zivot priznatog pisca-predavao je, primao nagrade i objavljivao kratke price. Uvijek je bio umjetnik teske savjesti zbog ljubavi prema burzujskom zivotu. Pocetak Prvog svjetskog rata natjerao je Manna da ponovo procijeni svoja uvjerenja o Evropi. On je podrzavao Kajzerovu politiku i napadao liberalizam. Ovaj 10-godisnji period preispitivanja kulminirao je romanom "Carobni brijeg", romanom o idejama i izgubljenom humanizmu, o borbi liberalnih i konzervativnih vrijednosti, prosvijetljenog, civilizovanog svijeta i neracionalnih uvjerenja. U periodu izmedju dva svjetska rata osvojio je Nobelovu nagradu i zapoceo kampanju protiv fasizma, sve dok ga Nacisti nisu protjerali iz Njemacke. Kratko je putovao po Evropi prije nego sto je dosao u Sjedinjene Americke Drzave 1940. prvo kao profesor na Univerzitet Princeton, sve dok se nije smjestio u Kaliforniju sa jos nekoliko njemackih protjeranih umjetnika. U ovom periodu radio je na dva romana, od kojih jedan prepricava biblijsku price o Josefu, a drugi je legenda o Faustu. U Americi, Mann je bio razocaran progonom komunistickih simpatizera i mnogo godina

kasnije vratio se u Evropu i smjestio u Cirihi. Kad je primio vijest o samoubistvu svog najstarijeg sina poslao je telegram saucesca, jer nije htio da unisti svoju reputaciju, prisustvujuci sahrani. Mann je ocigledno napravio svoj izbor u borbi izmedju duha i zivota. Poslije objavljivanja "Budenbrokovih" koncentrisao se na kratke romane i novele. Godine 1902. objavio je novelu Tonio Kröger, spiritualnu autobiografiju koja istražuje umjetnost i disciplinu. Poslije "Carobnog brijega", njegovo veliko djelo bila je trilogija "Josef i njegova braca" (1933-42), smjestena u biblijskom svijetu. To je prica o sukobu licne slobode i politicke tiranije. Prvi dio prica ranu Jakobovu istoriju i uvodi Josefa, koji je glavni lik. On je prodan Egiptu, gdje odbija Potifarina udvaranja. Josef se razvija u mudrog covjeka i postaje spasilac svog naroda.

Mann se divio ruskoj knjizevnosti i napisao nekoliko eseja o Tolstoju i njegovom "besmrtnom realizmu". Narocito je volio "Anu Karenjinu". Kasnije je medjutim promijenio misljenje o Tolstoju, smatrajuci ga manje otmjenim od Getea. U eseju "Dostojevski-sa mjerom" (1945) raspravlja o piscevoj navodnoj ispovijesti Turgenjevu da je povrijedio maloljetnu djevojciju. Rene Wellek je Mannova nagadjanja ocijenio potpuno neosnovanim. Mannovo posljednje veliko djelo je "Doktor Faustus" (1947), prica o kompozitoru Adrianu Leverkühnu i progresivnom unistenju njemacke kulture u dva svjetska rata.

Thomas Mann je umro 12. avgusta 1955. Njegov roman "Ispovijest Felixa Krulla" ostao je nedovrsen.

Na djelo Thomasa Manna uticali su Gete, Nietzsche, Wagner, Sopenhauer, Freud i Jung, a sam Mann je uticao na Kafku. Teme njegovih romana su intelektualna i politicka zbivanja predratne i poslijeratne Njemacke i suprotnosti duha-umjetnickog, dekadentnog i zivota-obicnog osjecaja sreće.

Stil Thomasa Manna karakterise česta upotreba ironije, što stvara hladnu distancu izmedju price i citalaca. Takodje cesto koristi lajtmotiv; to je povratan motiv ili fraza koja nosi simbolicko znacenje.

Carobni Brijeg, o djelu

Knjiga je inspirisana Mannovim tronedeljnim putovanjem u Svajcarsku u posjet svojoj bolesnoj zeni u sanatorijum, 1912. godine. Prvi dio knjige tacno biljezi Mannove utiske samog mjesta i njegove kulture. Kao i Hansu Kastorpu, glavnom liku, i Thomasu Mannu je bilo dijagnosticirano vlazno mjesto u plucima, pred kraj njegove

posjete, ali, srecom, on nije ostao. Mann je odlucio da opise opasnost pred mjesavinom slobode i bolesti koja mlade ljude izoluje i odvaca od stvarnog i aktivnog zivota. Originalno, "Carobni brijeg" bio je zamisljen kao novela velicine "Smrt u Veneciji". Medjutim, Mann je uskoro shvatio da prica sama uzima svoj tok. Pocetak Prvog svjetskog rata primorao je Manna da obustavi rad na romanu i ponovo procijeni svoje glediste o evropskoj kulturi. Poslije rata pregledao je sav materijal, osmislijajuci ga ovaj put kao kritiku na nezdrave i destruktivne sile koje kovitlaju Evropom i koje su u nekoliko godina dovele do rata- na sile koje je smatrao iskljucivo odgovornim za krvavu katastrofu. Bilo mu je potrebno 12 godina da zavrshi ono sto je vidio kao "ozbiljnu salu". Knjiga je odmah primila priznanje kod izdavaca u Njemackoj i brzo postala popularna u Evropi i Americi. Mann je smatrao da "Carobni brijeg" treba da se cita dva puta da bi se potpuno uzivalo. Dobio je Nobelovu nagradu, 5 godina kasnije, 1929.

Fabula

Hans Kastorp, 23-godisnji inzenjer parobrodarstva iz Hamburga dolazi po preporuci svog ljekara i ujedno u tronedjeljnu posjetu svom rodjaku Joahimu Cimsenu, u sanatorijum u Davosu, u Svajcarkoj. Pred kraj svog boravka ljekari mu dijagnosticiraju vazno mjesto u plucima i on ostaje u sanatorijumu na neodredjeno vrijeme. Tu upoznaje nacin zivota i obicaje, stice prva poznanstva, od kojih je najvaznije ono sa italijanskim knjizevnikom humanistom, Lodovikom Setembrinijem. Kastorp se zaljubljuje u Ruskinju, Kalvdiju Sosa, i jedne pokladne noci izjavljuje joj ljubav. Madam Sosa odbija njegovo udvaranje i odlazi u Dagestan. Setembrini ga upoznaje sa jezuitom, Leom Naftom, koji pokusava da utice na Kastorpa svojim pesimistickim i konzervativnim stavovima. Joahim odlazi u ravnicu, ali se ubrzo vraci, jos bolesniji i ubrzo umire. Sukob Nafta i Setembrinija za Kastorpuvu dusu se zavrшава dvobojem u kojem Setembrini ispaljuje hitac u vis, a Nafta puca sebi u glavu. Madam Sosa se u sanatorijum vraci u pratnji Menera Peperkorna, vitalnog Holandjanina sa Jave. Mener je izuzetna i dominantna licnost, ali pod pritiskom bolesti izvrsava samoubistvo. U Evropi se rasplamsava Prvi svjetski rat i Kastorp poslije 7 godina provedenih u Davosu odlazi u ravnicu da se bori. Mann porucuje citaocu da su Kastorpuvi izgledi da prezivi prilicno rdjavi, ali da to pitanje ipak treba da ostane

otvoreno.

Likovi

1) Hans Kastorp

Hans Kastorp je 23-godisnji inženjer parobrodarstva iz Hamburga. Po preporuci svog ljekara, poslije završnih ispita, dolazi na tronedjeljni odmor u sanatorijum Berghof, u Davosu, Svajcarska. U ovom sanatorijumu smjesten je i njegov rođak Joachim Cimsen i Kastorpo dolazak je ujedno i posjeta bolesnom rođaku.

“Hans Kastorp je sacuvao samo blede uspomene na svoj pravi roditeljski dom; oca i majku jedva da je i znao. Oni su umrli u kratkom razmaku između njegove pete i sedme godine, prvo majka, sasvim iznenada i u očekivanju porođaja”. Hans Herman Kastorp, otac malog Hansa “je vrlo nežno voleo svoju ženu, a ni sam nije bio od najjaci i nije mogao s tim da se pomiri.” Dobio je zapaljenje pluća i poslije samo pet dana umro. O Hansu se brinuo djed, Hans Lorenc Kastorp i “taj razmak vremena, samo godinu i po dana, provelo je siroče, Hans Kastorp u kući svoga dede, u jednoj kući na Esplanadi”. Međutim, i djed je ubrzo umro od zapaljenja pluća i brigu o Hansu preuzeo je njegov ujak, konzul Tinapel. Bas zbog ranog gubitka roditelja Hans je u svom nemirnom srcu osjećao potrebu za ocinskim autoritetom.

Mann za svog protagonistu kaže: “Hans Kastorp nije bio ni genije ni glupak...i tako je ipak nekako bio osrednji, iako u jednom neobično casnom smislu.”

Sto se tice njegove karijere u skoli, morao je čak da ponovi poneki razred. Ali, njegovo porijeklo, uglađenost i dar za matematiku, iako lisen svake strasti pomogli su mu da napreduje. Za studije se odlucio iz prostog razloga, sto je htio sebi da da vise vremena da razmisli sta bi volio da bude. Nije volio rad, iako ga je sa dubokom religioznošcu postovao i otvoreno je priznavao da vise voli slobodno vrijeme, nicim optereceno; rad mu jednostavno nije prijao. Izabrao je poziv “koji bi mu dopustao da nesto znaci i pred sobom i pred ljudima.” Svoj poziv Kastorp “je visoko cenio i nalazio da je doduse vraski komplikovan i naporan, ali zato izvanredan, vazan i velicanstven poziv”

Hans Kastorp je imao plave oci, ridje brkove i ridjoplave obrve; bio je “koljenovic” i njegovi sugrađani su ga posmatrali ispitivacki, pitajuci se kakvu li ce javnu ulogu igrati. Kad je tek dosao u sanatorijum neprestano je naglasavao razliku: VI ovdje, MI dole; kao da se

podsvjesno boji ostajanja. Iz istog razloga nije kupio krznenu vreću nego cebad, jer vreća bi već značila ostajanje.

Kastorp u prvim danima nije napravio nikakva poznanstva. Po svojoj prirodi bio je povučen, a povrh toga osjećao se kao gost i

“nezainteresovani posmatrac”. Kasnije je upoznao ljude koji su sjedili za njegovim stolom, a od svih ljudi, na njega je najveći utisak ostavio italijanski književnik, Lodoviko Settembrini. Radovao se što ga ovaj čovjek poučava, opominje, i pokušava da utiče na njega.

Kastorp je human čovjek, sa Joahimom posjećuje teške bolesnike i moribunde. Njegova želja da pomogne poticala je iz više motiva; interes za medicinu i protest protiv egoizma koji je tu vladao bili su samo neki od njih. Najvažnija je bila njegova potreba da život i smrt shvati ozbiljno i da im oda počtu. On je osuđivao ljude koji su pod izgovorom kakvog lakog oboljenja dolazili u sanatorijum samo da uživaju, zaboravljajući da je i on došao iz istog razloga i da je i on jedan od “takvih”. Dok pomaze drugima Kastorp “je osjećao kako mu se srce siri od sreće, kako ga obuzima radost koja je počivala na osećanju da je ovo što čini korisno”.

Ubrzo njegovu pažnju privlači ljupka žena bademastih očiju (koje ga podsjećaju na oči njegovog poznanika iz škole, Psibislava Hipea, koji mu jednom ljubazno posudio olovku i koji je malog Hansa privlačio na neobičan način), i macijeg hoda, koja u trpezariju ulazi uz zlostoki tresak vrata, što Kastorpa strasno ljuti. To je Ruskinja, Klavdija Sosa, navodno udata žena.

“Izvestan nedostatak samostalnosti stvorio je kod njega potrebu da čuje kako s treće strane potvrđuju da je madam Sosa divna žena, a sem toga, ovaj mladić je želeo da ga neko spolja ohrabri, da bi se predao osećanjima kojima se se neprijatno opirali njegov razum i njegova svest.” Iako je Hans oćaran Klavdijom, ne preduzima ništa da je upozna. Međutim, dovoljno je bilo samo da pomisli na nju, pa da već ima osećanje koje se slaze sa lupanjem srca.

“U svakom casu svog razdrobljenog dana mislio je na nju, na njena usta, njene jagodice, njene oči, čiji su mu se boja, oblik i položaj urezali u dusu, na njena opustena ledja, na držanje njene glave, na vratni prsljen na prorezu njene bluze za potiljkom, na njene ruke preobrazene pod najtananim tilom...s tim slikama bio je povezan strah, silno uzbuđenje, nada koja se gubila u necem neodredjenom, bezgranicom i potpuno pustolovnom, radost i strah bez imena, ali od koga se srce mladicevo ponekad tako naglo stezalo”. Dakle, sustinu njegove ljubavi nije sacinjavala nježno sentimentalna sjeta.

“To je pre bila dosta smela i neodredjena varijanta te zaludjenosti, mesavina jeze i vatre, kao stanje coveka u groznici ili kao kakav oktobarski dan u ovim visinskim predelima; a sto mu je u stvari nedostajalo, bilo je bas neko osecajno sredstvo koje bi povezalo te ekstremne delove. ” Svi su vec znali za Kastorovu zaljubljenost i posmatrali su ga ironicno, dok je on zanijet i smijeseci se strasno, sa onom vrelinom u obrazima gledao ukoceno u izvjesnom pravcu... I njegova ljubav prema ovoj neobicnoj zeni ostala je nijema sve do jedne pokladne noci kad je konacno skupio hrabrosti da joj pridje preko cijele sobe, i bas kao nekad Psibislavu, zatrazi olovku. To vec izjavljuje joj ljubav na francuskom, ali biva pristojno odbijen. Madam Sosa vec iduci dan odlazi u Dagestan.

Dok se Joahimu zuri u ravnici i u vojsku, jer “ozbiljnost postoji samo dole, u zivotu”, Hans i ne razmislja o odlasku, pjevajuci “Bregovi su stanista slobode !” on uziva u svojoj bolesti bez posljedica pomijesanoj sa osjecajem bezgranicne slobode. Kad je Joahim odlucio da ode, Hans se prvi puta uplasio. “Je li moguće da ce me on ovde gore ostaviti samog? To bi bilo u tolikoj meri ludo i strashno da osecam kako mi se lice ledi i srce nepravilno kuca, jer ako ja ovde gore ostanem sam, onda je sa mnom zauvek svrseno, jer ja sam nikad, nikad vise, necu naci put u ravnici...” Hans se zavarava i samo odgadja trenutak odlaska. Berens ga je pregledao (kad je otpustao Joahima) i saopstio mu da je potpuno zdrav (vecina ljudi bi se ovoj dijagnozi obradovala i jedva je docekala, ali Kastorp nije zelio da u nju vjeruje, odlucio je da ostane sve dok ga Berens ne otpusti izlijecenog, “a ne ovako kao danas”).

Poslije dvogogodisnjeg boravka u planini, Hans je stekao zatvorenu samouvjerenost jedne sredine sa posebnim shvatanjima i “Oni u ravnici mogli su samo da slegnu ramenima i da konacno dignu ruke od njega, a za njega je to znacilo potpunu slobodu od koje je njegovo srce malo-pomalo prestalo da strepi. ”

Iz potpune otupjelosti koja je vec prelazila u razdrazljivost, Hansa je izvukla zelja da nauci da skija. Kad je Settembriniju saopstio svoju ideju, on je bio odusevljen, jer to je bio prvi pomak njegove duse u ustajaloj atmorsferi Berghofa: “Kakv divna ideja ! Dve godine provesti ovde i biti sposoban za takvu ideju. Ah, ne, vase srce je zdravo, nema razloga da covek ocajava radi vas. Bravo, bravo !” Kastorp je naucio da skija zbog toga sto se u dusi stidio sto visoku planinu i snijeznu mecavu posmatra iz svog ugodnog zaklona, sa svog balkona. “Skijanje mu je pruzalo zeljenu usamljenost, najdublju

usamljenost koja ga je stavljala u situacije čoveku potpuno strane i opasne. " U ogromnoj planini, okružen mrtvom tisinom gdje stalno pada snijeg, Kastorp "dete civilizacije", osjećao se potpuno nesigurno, ali njegova čula i duh davno su se bila navikla na takva osjećanja, gore u Berghofu. On je sa nekom vrstom zadovoljenja osjećao svoju krilatu nezavisnost, svoju slobodu skitanja. Za ono što se desavalo u duši Hansa Kastorpa postojala je samo jedna riječ: izazivanje. Jednom prilikom našao se usred sniježne oluje i u groznici prozivljava viziju raja, savršenog ostrva, gdje su svi lijepi, zdravi, pametni i srećni; i krvavog rituala žrtvovanja. Ovde Mann simbolično naglasava da su u životu neophodni i sreća i patnja, da su neraskidivo povezani i da ne postoje odvojeno jedno od drugog. Još prve večeri, Setembrini predlaže Kastorpu da spakuje kofer i napusti Berghof, jer on nije bolestan i tu ne pripada. On ga nije poslušao. Kasnije će mu reći: "Preklinjem vas, držite do sebe! Budite ponosni i nemojte da se utopite u ono što vam je tuđe! Klonite se ove barustine, ovog Kirkinog ostrva, vi niste dovoljno Odisej da biste na njemu mogli nekaznjeno da boravite. Ići ćete najzad na sve četiri, vi se već nagnjete na prednje udove, uskoro ćete početi da grokćete-cuvajte se!"

Još jednom ga je Settembrini ućio: "Bogovi i smrtnici sisli su ponekad u carstvo senki i uspeli da se vrate. Ali podzemni bogovi znaju da onaj ko okusi plodove njihova carstva ostaje zauvek njihov. "

Poslije sedam godina kod Kastorpa nastupa potpuna emocionalna otupjelost i otudjenost od porodice, njegova sentimentalna osjećanja bila su svedena na nulu.

"Hans Kastorp je gledao oko sebe... video je samo jezive i podmukle stvari, i znao je šta vidi: život van vremena, bezbrizan i beznađan, život aktivne raskalassenosti u stagnaciji, mrtav život. "

I taj je život ostao takav sve do početka Prvog svjetskog rata, kad se Kastorp naglo budi, i kao u magnovenju shvata da ne smije više ni minuta ostati u sanatorijumu, pakuje svoje stvari i odlazi da se bori. Prosao je različit iskustva i od mlade i neformirane ličnosti pronasao svoj put. Tragično je što je njegov "poziv" dimom ispunjeno ratiste i krvava borba. Na kraju, sam pisac kaže da je ova priča, ova istorija ispričana zbog nje same, ne zbog Hansa Kastorpa, bezazlenog siročeta života, jer on je bio jednostavan, samo je morao proći kroz duboko iskustvo bolesti i smrti, da bi dostigao zdravlje i pamet.

Carobni brijeg, teme

Smrt i bolest – Mann je u “Carobnom brijegu” pokazao da je evropska kultura samo naizgled zdrava. Sanatorijum je primjer predratne Evrope koji uziva u bolesti bez posljedica, pomijesanoj sa neograničenim osjećajem slobode. Hansova fascinacija smrću i bolescu dolazi i prije nego što je postavljena njegova dijagnoza, koju smatra više oslobadjajućom nego mučnom. U viziji snježne oluje, Mann istice dvije pouke. Prvo istice neophodnu vezu između zdravog i srećnog života, prikazanog vizijom raja, i smrti i bolesti koje ga često potajno čine mogućim, prikazano ritualom žrtvovanja u hramu. Druga pouka dolazi kroz snježnu oluju u kojoj Hans shvata da čovjek ne smije dopustiti da smrt prevlada njegovim mislima. Mann je smatrao da je ova preokupacija smrću, na jednoj, i zaslijepljenost koja dolazi usred nje, na drugoj strani, korijeni bolesti predratne Evrope. Mann koristi bolest kao način da povisi Hansovo iskustvo koje nije bilo moguće ni na jedan drugi način-bolest je sredstvo uvodjenja.

Settembrini i Naphta – Mann koristi ove likove da suprostavi ideologije optimističnog humanizma i pesimističnog apsolutizma na neočekivan način. Kroz svoje uvijene argumente na kraju dodju do zaključaka potpuno drugačijih od onih koji bi se očekivali. Ali, Mann ih jasno karakterise kao sustinski povezane, kao dvije strane istog novčića. Nijedan ne može da postoji bez onog drugog, zato Settembrini prati Naphtu kad se ovaj preseli u privatni stan, a njihovi argumenti su tako povezani, da često, dok suprostavljaju mišljenja, pobijaju sami sebe. Sudbina svakog lika je također pažljivo napisana, i predstavlja komentar na pogled na život ovih likova. Naphtino samoubistvo za vrijeme duela naglasava destruktivnu prirodu apsolutističkog pogleda. Settembrinijevo optimistično shvaćanje jednostavno dovodi do razočaranja.

Vrijeme – Vrlo rano Hans je otkrio poremećaj vremena u Davosu, gdje godišnja doba prolaze kao sedmice i njegov 7 godina dug boravak izgleda kao jedno ljeto. I Naphta i Settembrini često raspravljaju o vremenu. Usporavanje i rasipanje vremena povezano je sa truljenjem i bolesnom prirodom Davosa, ali do gubitka osjećaja za vrijeme dolazi i zbog prijatne atmosfere u kojoj pacijenti uživaju. Pacijenti gube osjećaj za vrijeme djelimično zbog strogo regulisane dnevne rutine, zbog koje se jedan dan ne može razlikovati od drugog. Mann koristi tehniku lajtmotiva da poveže događaje iz prošlosti sa budućnošću, i obrnuto, tako da su romaneskne ideje prisutne u

svakom trenutku.

Sloboda – Sloboda je bila najvisi romaticarski ideal Evrope 19. vijeka, ali Mann pokazuje da takva apsolutna sloboda vodi samo do bolesti, haosa i smrti. Efekti slobode su sagledani sa mnogo gledista. Hans svoju dijagnozu vidi kao oslobodjenje. Vrijeme se raspada pred oslobodjenjem od svakodnevnih briga. Znak apsolutne slobode koji Naphta propagira vodi do samounistenja, a Settembrinijeva humanisticka sloboda samo do razocarenja. Mann opisuje kako dekadentna kultura u romaticarskom idealu apsolutne slobode vodi samo do bolesti i krajnje destrukcije u Prvom svjetskom ratu.

Carobni brijeg, stil

Realizam – Mann pazljivo opisuje svaki detalj sobe, licnosti ili razgovora da bi predstavio uvjerljivu realisticnu atmosferu. Velika detaljnost s kojom opisuje ovakve pojedinosti ide dalje od jednostavnog stvaranja preciznog portreta jednog trenutka. Da bi njegovi komentari o predratnoj Evropi bili efektni, Mann je smatrao da treba da oslika uvjerljiv portret vremena. Medjutim, njegovi opisi nisu izvjestaji vec cine komentare efektivnijim. Mann je hronicar kulture, ne istorije. Zapravo, atmosfera i ton romana nalik su snovima i nadrealizmu (bizarne debate Settembrinija i Naphte, cudan tok vremena, seanse prizivanja duhova) i cesto ukljucuju prizvuk mitologije. Sam Mann je za "Carobni brijeg" rekao: "On nadilazi realizam i znacenja simbolizma i cini realizam sredstvom intelektualnih i ideoloskih elemenata."

Modernizam – Mann je poznat kao jedan od najvećih modernista i ovaj roman je prvi primjer ovog zanra. Nejednaki tok vremena je uobicajena tehnika. Pocinje pricu opisujuci sate, a zatim se narativni periodi povecavaju na dane, sedmice, mjesec i na kraju, godine. Detalji cesto nose simbolicko znacenje, bilo da su u pitanju mitoloski, religiozni, knjizevni ili psihoanaliticki. Frojdovske ideje prozimaju veliki dio price, narocito u dijelovima koji se ticu doktora Krokovskog ili romantike, ali ideje su predstavljene kao fenomen tog perioda, a ne kao istinito stanje, kao sto su to cinili mnogi modernisti.

Dualizam – Mann cesto koristi dualisticnu tehniku prikazivanja. Settembrinijev optimisticni humanizam protiv Naphtine pesimisticne apsolutisticke ideologije. Hansov uzdrzani i uvazeni burzujski sjeverno-njemacki stav protiv Klavdijinovog slavenskog nedostatka uzdrzanosti u njenim osjecanjima i postupcima, njene volje da se izgubi, preda i da zivi zivot radi zivota samog. Zatim veza prijatne i srecne vizije tropskog ostrva i krvavog rituala zrtvovanja. Mann

kritikuje pretjerivanje i u jednom i u drugom smislu dok pokazuje neophodnost i jednog i drugog u svijetu, dakle i sreće, ali i patnje. Nije saglasan sa nezdravim zanimanjem za smrt, ali naglasava njenu neophodnu vezu sa srećnim i zdravim životom. Međutim, ovo ne treba shvatiti kao piscevu preporuku da čovjek izbjegava ekstreme i drži sredine. Umjesto toga čovjek bi trebao da pronadje način života koji prihvata oba ekstrema, naglasavajući njihovu vezu, ali bez pretjeranog zanimanja samo za jedno. Naftina i Settembrinijeva misljenja protivriječe jedna drugom, ali su sklopljena na takav način da postaju sustinski povezana. Mann je jednom rekao:” Samo je iscrpljujuće istinski interesantno. ”

Karakterizacija – Svaki od Mannovih likova je stvarna osoba kao i simbol istaknutog vidjenja života za vrijeme predratnog perioda. Mann je mnoge svoje likove zasnovao na stvarnim ljudima, ali njihove portete je stvarao kao simbole kojima je istraživao kulturalne probleme koje rješava u romanu. Mann je nazvao svoje likove “nicim drugim do predstavnicima svijeta, principa, i domena duha”. Dio genijalnosti Mannove umjetnosti je njegova sposobnost da svoje likove intelektualizuje a da im pri tom ne oduzme čovječnost, koju imaju kao individue. Na neki način oni su karikature, ali pored toga uvjerljive i prijatne, to su trodimenzionalne karikature. Mann se nadao da njegov likovi nisu “ puke sjene ličnosti i hodajuće parabole”.

Joachim predstavlja ukocenog, dužnosti posvećenog, Nijemca, a Klavdija je slobodoumna, ali plaha Ruskinja. Settembrini je senzualni i liberalni humanista, Naphta ima stroge religiozne stavove, dok Peperkorn predstavlja vitalni život bez komplikacija. Ono što svaki od ovih likova čini uvjerljivim jeste povezanost koja je ostvarena u njihovim međusobnim odnosima. Ove odnose Mann je napisao sa istom pažnjom, kao i veće intelektualne i simboličke teme. Veza Naphte i Settembrinija je vrlo pažljivo postavljena. Mann je opisao svaku nijansu razgovora Hansa i Klavdije kad joj on izjavljuje ljubav na proslavi. Oboje ih je opisao kao ljudska bića, ali i kao utjelovljenje ideja.

Razvojni roman – Roman je napisan kao kulturna hronika u formi razvojnog romana sa modernističkim zapletom. U razvojnog romanu, mladi neformirani lik je podložan različitim uticajima, stiče iskustvo, pri tom odbacuje neprihvatljive mogućnosti i na kraju pronalazi svoj poziv i odgovarajući odnos prema životu. Hans je očito iskusio sve ovo, ali buduci da on predstavlja dušu predratne Evrope, sav roman predstavlja razvoj evropske duše u ovom periodu. Mannova kulturna

kritika dolazi na kraju ovog razvojnog procesa, nakon što je Hans iskusio različite kulturne i intelektualne uticaje, i kao posljedicu ovog "obrazovanja", pronasao svoj "pravi poziv"-svoju neizbježnu sudbinu na ratistu u Prvom svjetskom ratu. Mann je "Carobni brijeg" odredio kao roman "uvodjenja" zajedno sa tradicionalnim "mitovima trazenja". Mann opisuje Hansa kao tipicnog radoznalog covjeka, i to radoznalog u pravom smislu te rijeci, koji dobrovoljno, ali i previse dobrovoljno prihvata bolest i smrt, jer je prvi susret s njima obecavao neobicno prosvjetljenje i avanturisticko napredovanje, povezano, naravno, sa vecim rizicima.

Vrijeme "Carobnog brijega"

Vrijeme –Vrlo rano Hans Katorp je otkrio poremećaj vremena u Davosu, gdje godisnja doba prolaze kao sedmice i njegov 7 godina dug boravak izgleda kao jedno ljeto. U pocetku mu je bilo strasno tesko da prihvati takvo "rasipanje vremena". Joahimu, njegovom rodjaku, ljekari su bili odredili pola godine boravka u sanatorijumu. Cuvsu to, Kastorp je zestoko odreagovao:

"Pola godine? Jesi li ti lud?" (...) Pa ti si vec pola godine ovdje! Ta nema se toliko vremena..."

"Da, vremena", rece Joachim i klimnu glavom vise puta pravo preda se, ne obracajuci paznju na dobronamjerno negodovanje svog rodjaka. "Ovdje se naprosto igraju ljudskim vremenom, prosto da ne vjerujes. Tri nedjelje su za njih kao jedan dan. Vidjeces vec. Sve ces to vec nauciti", rece i dodade:"Covjeku se ovdje izmijene pojmovi. " I zaista, vrijeme je cudna zagonetka i tesko je razjasniti ga.

"Ali vama ovdje mora da vrijeme u stvari brzo prolazi", primijetio je Hans Kastorp.

"Brzo i lagano, kako se uzme", odgovori Joachim. "Ono uopste ne prolazi, da ti pravo kazem, nije to nikakvo vrijeme, niti je ovo nekakav zivot. "

Jos prvi dan Katorpu se cinilo da vec duze vrijeme boravi u Davosu, cinilo mu se da je tu postao stariji i pametniji. Razmisljanja o vremenu potpuno zaokupljaju Kastorpa:" Dakle, sta je vrijeme? Mi prostor opazamo svojim organima, svojim culom vida i culom pipanja. Lijepo. Ali kojim culom opazamo vrijeme? (...) Mi kazemo: vrijeme prolazi. Lijepo, pa neka prolazi. Ali, da bismo ga ga mjerili...Da bi moglo da se mjeri, moralo bi da prolazi ravnomjerno, a gdje pise da je tako? Za nasu svijest nije tako, mi samo reda radi pretpostavljamo da

je tako, I nase mjere samo su konvencija...”

U Berghofu vrijeme se potpuno usporava, potpuno staje; kako kaze pisac “ talasi vremena valjaju se uvijek u jednolicnom ritmu”. I dok godina dana znaci toliko mnogo u zivotima ljudi u ravnici, jer donosi tako mnogo promjena, u Berghofu to je samo nesto duza jedinica vremena, jer vrijeme u Berghofu kao da je stalo, poput vode u nekoj ustajaloj bari. U sanatorijumu vrijeme tako brzo prolazi (ili ne prolazi uopste), dijelom sto nikom nije ni stalo, sto niko ne haje da li su prosle sedmice ili mjeseci. Jedino za vrijeme mjerenja temperature, cetiri puta na dan, moze se zaista uociti sta je jedan minut, ili sta je citavih sedam minuta, koliko traje mjerenje. Jer samo tih sedam minuta je zaista trajalo I imalo zilavu vrijednost; tih sedam minuta se pretvaralo u pravu malu vjecnost.

U sanatorijumu nijedan izgovor za svetkovanje I zveket casa nije ostajao neiskoriscen, tu su se cesto pridruzivale I licne I neredovne svetkovine, tako da su svi rodjendani, generalni pregledi, divlji I pravi odlasci bili proslavljani cascenjem I pucanjem zapusaca u restoranu. Medjutim, godisnjica dolaska nije obiljezavana nicim drugim sem cutanjem. Preko nje se prelazilo, zaboravljalo se da joj se ukaze paznja, I svako je mogao pretpostaviti da ni drugi ne misle na nju. Na raspored vremena svakako se mnogo polagalo; pazilo se na kalendar, na redoslijed dana I njihovo prividno vracanje. Ali mjerenje I brojanje onog vremena, koje je za svakog pojedinacno bilo vezano za ovaj prostor gore, mjerenje dakle, licnog I individualnog vremena-to je bila stvar onih kratkorocnih pacijenata I pocetnika. Stari bolesnici su voljeli u tom pogledu ono vrijeme sto se ne mjeri, sto nezapazeno protice, voljeli su dan koji ostaje uvijek isti, I svaki je od njih finim instinktom pretpostavljao da I drugi zeli ono sto I on sam. Smatralo se da je savrseno neumjesno I brutalno reci nekome da se doticnog dana navrsavaju tri godine otkako je dosao – to se nije desavalo. Poslije 6 godina provedenih u sanatorijumu, Hans vise nije mogao da odgovori ni na jedno pitanje koje se ticalo vremena. Koliko je Joahim zivio ovdje gore s njim do svog divljeg odlaska? Koliko je vremena u svemu zivio s njim? Kad se, prema kalendaru desio taj prvi prkosni odlazak? Koliko je vremena Joahim bio odsutan? Kad se vratio? Koliko je Hans Kastorp sam proveo ovdje dok se Joahim nije vratio, a koliko kasnije kad je ovaj zauvijek rekao zbogom vremenu? Koliko je gospodja Sosa bila odsutna? Koliko je zemaljskog vremena prozivio Hans Kastorp ovdje u Berghofu? Koliko mu je godina? I na mnoga druga, slicna pitanja, Hans nije mogao da da odgovor. Medjutim, da

je zaista htio, mogao je Kastorp uz malo truda sve da izracuna i tako ukloni neprijatnu neizvjesnost. Ali, sto se njega samog tice, njemu to mozda i nije bilo narocito ugodno, ali on nije ni pokusavao da ucini neki napor da se oslobodi te nejasnoce i rasplinitosti i da bude nacisti s tim koliko je vec vremena ovdje proveo; a ono sto ga je u tom sprjecavalo bio je nemir njegove savjesti, premda je ocevidno najgora nesavjesnost-ne obazirati se na vrijeme.

I Naphta i Settembrini cesto raspravljaju o vremenu. Usporavanje i rasipanje vremena povezano je sa truljenjem i bolesnom prirodom Davosa, ali do gubitka osjecaja za vrijeme dolazi i zbog prijatne atmosfere u kojoj pacijenti uzivaju. Pacijenti gube osjecaj za vrijeme djelimicno zbog strogo regulisane dnevne rutine, zbog koje se jedan dan ne moze razlikovati od drugog-pet obroka dnevno, dva sata obaveznog odmaranja, stalno mjerenje temperature...svaki dan isti je kao i prethodni.

Poruka koju nosi "Carobni brijeg" jeste: kad ne bi bilo vremena, ne bi bilo ni napretka covjecanstva i svijet bi bio samo smrdljiva i ustajala bara.

"Vrijeme je bozji dar dat covjeku da ga koristi u svrhe covjecanstva i napretka. "